

СИСТЕМНО-ДИНАМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

©2021 БЕРЕЗІВСЬКИЙ Я. П.

УДК 330.341.1

JEL: E10; O14

Березівський Я. П. Системно-динамічні характеристики формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки

Визначено низку системних характеристик формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки, які стосуються покращення якості інституційного середовища, посилення аспектів конкуренції, підвищення ефективності ресурсного забезпечення, розвитку інноваційної підприємницької діяльності. Побудовано схему формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки, де виокремлено три послідовні етапи її встановлення в координатах постійного управлінського впливу інституційного середовища та сталого світового інноваційно-технологічного прогресу: 1) акумулювання потенціалу інноваційно-технологічного розвитку національної економіки; 2) реалізація потенціалу інноваційно-технологічного розвитку національної економіки; 3) досягнення стану та здатності до технологічної конкурентоспроможності національної економіки. Наведено концептуальний підхід до визначення сутнісно-змістової, структурної характеристик і класифікаційних ознак технологічної конкурентоспроможності національної економіки. Запропоновано розглядати таку конкурентоспроможність національної економіки як виграшний стан технологічних конкурентних переваг національної економіки в конкретному часовому періоді, який, задля збереження рівноважного значення та здатності до конкуренції в умовах динамічного прогресу технологій, потребує сталого нарощення потенціалу інноваційно-технологічного зростання стратегічних галузей національного господарства та суспільства і забезпечується шляхом ефективного управлінського впливу комплексної системи інноваційно-інтегрованих структур.

Ключові слова: технологічна конкурентоспроможність, національна економіка, інноваційно-технологічний розвиток.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-15-21>

Рис.: 2. Бібл.: 9.

Березівський Ярослав Петрович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького (вул. Пекарська, 50, Львів, 79010, Україна)

E-mail: berezivskiys@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9480-3688>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/4175152/yaroslav-berezivskyi/>

UDC 330.341.1

JEL: E10; O14

Berezivskiy Ya. P. The System-Dynamic Characteristics of the Formation of Technological Competitiveness of the National Economy

A number of system characteristics of the formation of technological competitiveness of the national economy concerning the improvement of quality of the institutional environment, strengthening the aspects of competition, improving the efficiency of resource provision, and the development of innovative entrepreneurial activity have been determined. The scheme of formation of technological competitiveness of the national economy is constructed, wherein three consecutive stages of its establishment in the coordinates of constant management influence of the institutional environment and sustainable world innovation and technological progress are distinguished as follows: 1) accumulation of the potential of innovation and technological development of the national economy; 2) materialization of the potential of innovation and technological development of the national economy; 3) achieving the state of and ability to technological competitiveness of the national economy. A conceptual approach to the definition of substantial-contentual, structural characteristics and classification features of technological competitiveness of the national economy is provided. It is proposed to consider such competitiveness of the national economy as a winning state of technological competitive advantages of the national economy in a specific time period, which, in order to maintain balance value and ability to compete in the conditions of dynamic progress of technologies, requires a sustainable increase in the potential of innovation and technological growth of strategic sectors of the national economy and society and is ensured through the effective management influence of the complex system of innovative and integrated structures.

Keywords: technological competitiveness, national economy, innovation and technological development.

Fig.: 2. Bibl.: 9.

Berezivskiy Yaroslav P. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Enterprise Economics, Innovation and Counseling in the Agroindustrial Complex named after I. V. Popovich, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv (50 Pekarska Str., Lviv, 79010, Ukraine)

E-mail: berezivskiys@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9480-3688>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/4175152/yaroslav-berezivskyi/>

Потреба подальшого формування та забезпечення технологічної конкурентоспроможності економіки залишається особливо актуальною на сучасному етапі розвитку національного господарства, оскільки виступає необхідною умовою

«економічного прориву» та стабільного зростання добробуту суспільства. Встановлення нової економіки інформаційних технологій та інновацій, цифровізація бізнес-процесів, модернізація існуючих і будівництво нових високотехнологічних промисло-

вих підприємств у рамках реалізації концепції неоіндустриалізації засвідчує, що конкурентоспроможність національної економіки в умовах посилення глобалізаційних процесів повинна формуватися на засадах інноваційно-технологічної компоненти.

Водночас ключовими характерними рисами технологічної конкурентоспроможності національної економіки слід вважати такі:

- 1) вона сприяє встановленню «економічного імунітету» держави, який мінімізує деструктивний вплив світових економічних криз і потрясінь;
- 2) є довготривалою за рівнем впливу на економічний розвиток і посилює макроекономічну стабільність шляхом зростання вартості національної валюти;
- 3) в міру модернізації виробничо-господарських структур підприємств і конкурентних галузей національного господарства активізує їх включення в міжнародне співробітництво та торгівлю.

Аналіз останніх публікацій науковців дозволив дійти висновку про те, що в науковій літературі поняття технологічної конкурентоспроможності національної економіки вживається досить рідко. Огляд теоретичних досліджень з питань конкурентоспроможності економіки демонструє еволюцію наукових поглядів щодо сутнісно-змістового наповнення поняття в бік її технологізації. Однак дані дослідження доволі фрагментарно оцінюють значення технологічної конкурентоспроможності у сталому розвитку національного господарства, що актуалізує потребу в системному дослідженні її сутності.

Узагальнення наявних підходів до трактування сутності технологічної конкурентоспроможності національного господарства свідчать про необхідність уточнення змісту даної категорії, оскільки переважно розглядаються лише окремі аспекти причинно-наслідкових взаємозв'язків, здебільшого оминаючи питання, пов'язані з інституційним забезпеченням технологічної конкурентоспроможності.

Метою статті є наукове обґрунтування системно-динамічних характеристик формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки.

Встановлення загальної конкурентоспроможності національної економіки відбувається за висхідною траєкторією по схемі «конкурентоспроможність: продукції та підприємства → видів економічної діяльності, галузі, сектора → національного господарства». У той час як технологічна конкурентоспроможність національної економіки формується як у координатах зростання від рівня окремого підприємства зокрема до національного масштабу загалом, так і у зворотному напрямі – «зверху донизу» – через цілеспрямований управлінський вплив

інституційного середовища на розвиток стратегічних галузей національної економіки. Отже, технологічну конкурентоспроможність національної економіки слід розглядати як комплексну характеристику, яка:

- ✦ *по-перше*, свідчить про стан технологічного розвитку країни, рівень поширеності інноваційних технологій в економіці;
- ✦ *по-друге*, чинить вагомий вплив на інтенсивність створення нових і модернізацію існуючих виробничих потужностей суб'єктів господарювання, соціально-економічний стан економіки;
- ✦ *по-третє*, на макрорівні відображає ефективність використання як наявних ресурсів, так і результатів інноваційно-технологічної діяльності.

Значну увагу слід приділити ресурсному забезпеченню технологічної конкурентоспроможності, окремо виділяючи інвестиційно-фінансові, інтелектуально-кадрові, техніко-технологічні, освітні, науково-дослідні та інформаційні [1; 2].

Теоретично осмислюючи значення технологічної конкурентоспроможності національного господарства, варто її розглядати через призму «технологічної готовності» до швидкого впровадження новітніх технологій у ключових найбільш перспективних галузях економіки країни шляхом їх посиленого інвестиційного фінансування. Технологічна готовність за своєю суттю – процес безперервний і сталий у еволюційному зростанні, тому в більшості випадків здатність до конкурентних переваг – явище динамічне та мінливе. Відносно статичний стан технологічної конкурентоспроможності ймовірний лише у випадку досягнення економікою високого рівня конкурентних переваг у унікальній за своєю сутністю високотехнологічній галузі та збереження його впродовж тривалого часу завдяки постійному інноваційно-інвестиційному забезпеченню її стійкого технологічного зростання.

Виділимо значення інноваційного потенціалу нових знань і технологій у динамічному та комплексному реформуванні економічної системи виробництва різних видів діяльності на засадах їх технологізації та конкурентоспроможності. За даним підходом, здатність держави до акумулювання та порівняно ефективного використання потенціалу креативних знань та інноваційних технологій свідчить про технологічну конкурентоспроможність національного господарства. Водночас продукування інноваційних знань і надефективних технологій самі по собі не гарантують досягнення конкурентних переваг. Вони формують потенціал (фундамент) технологічної конкурентоспроможності, який може бути реалізований лише у випадку управлінського впливу інноваційного типу, зокрема формування відповідного інституційного середовища, яке стимулюватиме та регулюватиме про-

цеси технологізації економіки. Отже, варто підсумувати, що встановлення технологічної конкурентоспроможності потребує виконання трьох умов, які виступають чинниками його забезпечення: «нових ініціатив, нових стратегій і нових способів управління» [3].

Низка науковців [4–6] пропонують використувати дещо модифікований термін «науково-технічна конкурентоспроможність економіки», під якою розуміють здатність держави в контексті глобалізації до системного створення, накопичення й ефективного використання нових знань на рівні, який забезпечує отримання конкурентних переваг держави через нарощування та модернізацію науково-технічного потенціалу. Необхідно зазначити, що даний підхід має право на існування, проте, на нашу думку, доволі вузький і не зовсім практичний на сучасному етапі розвитку людства. Позаяк у постіндустріальному суспільстві, в умовах поширення інформаційних технологій, при оцінці конкурентних переваг національного господарства до уваги варто брати не лише аспекти технічного розвитку держави, які відображаються через створення певних фізичних, матеріальних предметів і засобів виробництва, але й – технологічні, які пов'язані з методами та способами їх створення та в умовах посилення інформаційних технологій отримали нового «нематеріального» звучання.

Осмилюючи теоретичний зміст і шляхи підвищення технологічної конкурентоспроможності, зацентруємо увагу здебільшого на необхідності трансформації науково-освітньої системи сучасних економік. Варто використати так званий статичний підхід до трактування поняття «технологічна конкурентоспроможність економіки» та в найбільш загальному вигляді визначити її як стан розвитку держави, який дозволяє залучати інвестиції, стимулювати підприємницьку та науково-освітню діяльність і розбудовувати якісну науково-освітню інфраструктуру шляхом її реформування відповідно до поступу технологій і потреб економіки в конкретних кваліфікаціях. Варто відмітити, що таке розуміння даного терміна не повністю відображає його глибинну сутність, оскільки більше характеризує аспект «моральної» готовності країни до створення науково-технічного потенціалу, ніж до конкуренції.

Пропонуємо розглядати *технологічну конкурентоспроможність національної економіки* в контексті етапності її досягнення та динамічності поступу світових інноваційно-технологічних процесів як *виграшний стан технологічних конкурентних переваг національної економіки в конкретному часовому періоді, який, задля збереження рівноважного значення та здатності до конкуренції в умовах динамічного прогресу технологій, потребує сталого нарощення потенціалу інноваційно-технологічного зростання стратегічних галузей національного господарства та суспільства і забезпечується шляхом*

ефективного управлінського впливу комплексної системи інноваційно-інтегрованих структур.

Розглядаючи аспект набуття здатності до технологічної конкурентоспроможності національної економіки як безперервний системно-динамічний процес, додатково слід виокремити три послідовні етапи його встановлення в координатах постійного управлінського впливу інституційного середовища та сталого світового інноваційно-технологічного прогресу:

- 1) акумулювання потенціалу інноваційно-технологічного розвитку національної економіки;
- 2) реалізація потенціалу інноваційно-технологічного розвитку національної економіки;
- 3) досягнення стану та здатності до технологічної конкурентоспроможності національної економіки (рис. 1).

Технологічна конкурентоспроможність національної економіки в площині накопичення потенціалу до її можливого досягнення формується та великою мірою залежить від поточної галузевої спеціалізації національного господарства, фінансово-економічного стану країни, рівня її технологізації та інноваційності. Таким чином, вона трактується нами як здатність і готовність суб'єктів національної економіки макrorівня у вигляді державних органів влади та сформованих інноваційно-інтегрованих структур стратегічних галузей і секторів національного господарства до створення організаційно-технічних передумов стрімкого інноваційно-технологічного розвитку шляхом мобілізації наявного ресурсного забезпечення технологічного зростання та максимально можливого залучення нових інвестиційних ресурсів (фінансових, інтелектуальних, інноваційних) з урахуванням інтересів національної економіки [7].

Етап реалізації потенціалу інноваційно-технологічного розвитку технологічної конкурентоспроможності національної економіки в умовах поточного функціонування ринкової економічної системи та проведення господарських операцій повинен відбуватися під постійним контролем інноваційно-інтегрованих структур як на макро-, так і на мікрорівнях шляхом проведення комплексного й оперативного моніторингу результатів інноваційно-технологічного розвитку з подальшим прийняттям швидких управлінських рішень, спрямованих на корекцію та максимізацію ефектів інноваційно-технологічного розвитку та досягнення стану технологічної конкурентоспроможності національної економіки.

Глибинний аналіз сутнісно-змістових характеристик дозволив здійснити типізацію технологічної конкурентоспроможності національної економіки за різними ознаками її вияву. Наявність великої кількості типологічних ознак, за якими можна класифікувати технологічну конкурентоспроможність національної економіки, свідчить про складну внутрішню структуру даної дефініції, яка визначається процесом



Рис. 1. Схема формування стану технологічної конкурентоспроможності національної економіки

Джерело: авторська розробка.

ми, що формують технологічні конкурентні переваги як всередині досліджуваної країни, так і її зовнішніх конкуруючих партнерів.

Загалом, структура технологічної конкурентоспроможності національної економіки має специфічні вияви та в загальному вигляді її можна розглядати як здатність перемагати конкурентів за окремими аспектами наявних конкурентних переваг:

- 1) «достатньої» кількості інноваційно-технологічних суб'єктів господарювання у провідних галузях економіки;
- 2) «достатніх» обсягів і рівня конкурентоспроможної продукції технологічного експорту, а також високотехнологічного виробництва, орієнтованого на внутрішній ринок;
- 3) «достатнього» ресурсного забезпечення технологічної конкурентоспроможності;
- 4) розвинутого ринку інтелектуальної власності та трансферу технологій;
- 5) інфраструктури технологічної конкурентоспроможності;
- 6) якісного та повноцінного інституційного забезпечення розвитку технологічної конкурентоспроможності;
- 7) сприятливого політико-правового та макромаркетингового середовища розвитку технологічної конкурентоспроможності;

- 8) наявності ефективної науково-освітньої системи з інноваційно-креативним спрямуванням і всесвітнім визнанням [4; 8].

Варто зауважити на «відносності», «невичерпності» вищеперелічених структурних критеріїв та відсутності еталонних і граничних значень у їх вдосконаленні. Рівень технологічної спроможності до конкуренції в межах кожної конкурентної пари національних економік буде відмінним і змінуватиметься залежно від темпів інноваційної технологізації досліджуваних національних господарств у часовій динаміці, а отже, прямуватиме до безмежності в міру еволюції технологічних процесів і знань.

Авторський концептуальний підхід до визначення сутнісно-змістової, структурної характеристик і класифікаційних ознак технологічної конкурентоспроможності національної економіки узагальнено на *рис. 2*.

Відмітимо, що значення стійкості технологічної конкурентоспроможності, з одного боку, залежить від унікальності, технологічної складності, креативності високотехнологічних галузей національного господарства, водночас, з іншого, – від здатності конкуруючих економік до інноваційно-технологічного вдосконалення та досягнення конкурентних переваг як загалом, так і в окремій галузі. Зі зростанням



Рис. 2. Концептуальний підхід до визначення сутнісно-змістової, структурних характеристик та класифікаційних ознак технологічної конкурентоспроможності національної економіки

Джерело: авторська розробка.

інноваційності та переходом на вищі технологічні уклади стійкість технологічної конкурентоспроможності національної економіки прямуватиме до стану абсолютного максимуму.

Перспективна технологічна конкурентоспроможність великою мірою формується в площині поточних заходів держави та інституційного середовища, направлених на активізацію інноваційно-техно-

гічної діяльності з урахуванням імовірного часового лагу технічного прогресу. При цьому в основі інституційної системи технологічної конкурентоспроможності лежать новітні технологічні інноваційно-інтегровані структури (технологічні кластери, інноваційні центри, бізнес-інкубатори та ін.), які стимулюють процес технологізації економіки та формування інноваційного суспільства. Із поширенням їх присутності у високотехнологічних галузях економіки система інституційного забезпечення набирає довшеного вигляду, а технологічна конкурентоспроможність національної економіки – стійкого стану [9].

ВИСНОВКИ

Технологічна конкурентоспроможність економіки – основа динамічного зростання держави та суспільства, яка дозволяє забезпечувати їхній стійкий економічний і соціальний розвиток. Досягнення стану конкурентоспроможності можливе на фундаменті нової системи її інституційного забезпечення в умовах системного реформування галузей економіки з виокремленням тих пріоритетних із них, які можуть забезпечити трансформацію системи національного господарства в бік зростання частки інноваційної та високотехнологічної продукції. Системне розуміння технологічної конкурентоспроможності національної економіки потребує продовження теоретичного осмислення в контексті визначення базисних умов і чинників її формування та стає предметом подальших досліджень. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильців Т. Г., Юрків Н. Я., Лупак Р. Л. Інституційне забезпечення розширення фінансових можливостей підприємств промисловості та АПК на регіональному рівні. *Фінанси України*. 2012. № 3. С. 90–101.
2. Berezivskiy Ya., Zbarsky V., Zbarska A. Integral evaluation as the basis of analytical support for managing the competitiveness of socially-oriented retailers. *Accounting*. 2021. No. 7. P. 825–836. DOI: 10.5267/j.ac.2021.2.001.
3. Куницька-Ляш М. В., Березівський Я. П. Концептуально-методичні підходи до ідентифікації типологічних та логічно-структурних характеристик пріоритетних галузей економіки. *Бізнес Інформ*. 2021. № 4. С. 17–23. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-17-23>
4. Лупак Р. Л. Державна політика імпортозаміщення в системі забезпечення економічної безпеки України: пріоритети та інструменти реалізації : монографія. Львів : Вид-во ННВК «АТБ», 2018. 527 с.
5. Рудніченко Є. М. Загроза, ризик, небезпека: сутність та взаємозв'язок із системою економічної безпеки підприємства. *Економіка. Менеджмент. Підприємство*. 2013. № 25. Ч. 1. С. 188–195. URL: http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/1983/1/ecmepi_2013_25%281%29_23.pdf
6. Chukhray N. et al. Methodical Approach to Assessing the Readiness Level of Technologies for the Transfer /

- Chukhray N., Shakhovska N., Mrykhina O., Bublyk M., Lisovska L. // *CSIT 2019: Advances in Intelligent Systems and Computing IV*. 2019. Vol. 1080. P. 259–282. DOI: 10.1007/978-3-030-33695-0_19.
7. Vasylytsiv T. G., Lupak R. L., Kunytska-Iliash M. V. Strategic Approaches to the Effective Use of Intangible Assets as a Condition for Strengthening the Competitiveness of Enterprises. *Науковий вісник Полісся*. 2018. № 2. Ч. 2. С. 8–15. DOI: 10.25140/2410-9576-2018-2-2(14)-8-15.
 8. Frolova L. et al. Model for opportunities assessment to increase the enterprise innovation activity / Frolova L., Zhadko K., Ilyash O., Yermak S., Nosova T. *Business: Theory & Practice*. 2021. Vol. 22. No. 1. P. 1–11. DOI: 10.3846/btp.2021.13273.
 9. Shtets T., Lupak R. L., Vasylytsiv T. General Aspects of State Policy to Ensure the Digital Transformation of the National Economy. *International Independent Scientific Journal*. 2020. No. 20. Vol. 2. P. 14–19.

REFERENCES

- Berezivskiy, Ya., Zbarsky, V., and Zbarska, A. "Integral evaluation as the basis of analytical support for managing the competitiveness of socially-oriented retailers". *Accounting*, no. 7 (2021): 825-836. DOI: 10.5267/j.ac.2021.2.001
- Chukhray, N. et al. "Methodical Approach to Assessing the Readiness Level of Technologies for the Transfer". *CSIT 2019: Advances in Intelligent Systems and Computing IV*, vol. 1080 (2019): 259-282. DOI: 10.1007/978-3-030-33695-0_19
- Frolova, L. et al. "Model for opportunities assessment to increase the enterprise innovation activity". *Business: Theory & Practice*, vol. 22, no. 1 (2021): 1-11. DOI: 10.3846/btp.2021.13273
- Kunytska-Iliash, M. V., and Berezivskiy, Ya. P. "Kontseptualno-metodychni pidkhody do identyfikatsii typolohichnykh ta lohichno-strukturnykh kharakterystyk priorytetnykh haluzei ekonomiky" [Conceptual and Methodological Approaches to Identification of Typological and Logical-Structural Characteristics of Priority Sectors of the National Economy]. *Biznes Inform*, no. 4 (2021): 17-23. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-17-23>
- Lupak, R. L. *Derzhavna polityka importozamishchennia v systemi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy: priorytety ta instrumenty realizatsii* [State Policy of Import Substitution in the System of Economic Security of Ukraine: Priorities and Implementation Tools]. Lviv: Vyd-vo NNVK «ATB», 2018.
- Rudnichenko, Ye. M. "Zahroza, ryzyk, nebezpeka: sutnist ta vzaiemozviazok iz systemoiu ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva" [Threat, Risk, Danger, Nature and the Relationship with the System of Economic Security]. *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnytstvo*, no. 25, part 1 (2013): 188-195. http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/1983/1/ecmepi_2013_25%281%29_23.pdf
- Shtets, T., Lupak, R. L., and Vasylytsiv, T. "General Aspects of State Policy to Ensure the Digital Transformation of the National Economy". *International Independent Scientific Journal*, vol. 2, no. 20 (2020): 14-19.

Vasylytsiv, T. G., Lupak, R. L., and Kunytska-Iliash, M. V. "Strategic Approaches to the Effective Use of Intangible Assets as a Condition for Strengthening the Competitiveness of Enterprises". *Naukovyi visnyk Polissia*, vol. 2, no. 2 (2018): 8-15.
DOI: 10.25140/2410-9576-2018-2-2(14)-8-15

Vasylytsiv, T. H., Yurkiv, N. Ya., and Lupak, R. L. "Instytutsiine zabezpechennia rozshyrennia finansovykh mozhlyvostei pidpriumstv promyslovosti ta APK na rehionalnomu rivni" [Institutional Support for Expanding the Financial Capabilities of Industrial Enterprises and Agro-industrial Complex at the Regional Level]. *Finansy Ukrainy*, no. 3 (2012): 90-101.

УДК 502.131.1+330.34(477)
JEL: Q13; R10

ВИЗНАЧЕННЯ ПОТЕНЦІЙНИХ НАПРЯМКІВ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО «ЗЕЛЕНОВОГО» БРЕНДУ УКРАЇНИ

©2021 СИГИДА Л. О., ХАБА А. П., НАЗАРЕНКО А. П.

УДК 502.131.1+330.34(477)
JEL: Q13; R10

Сигида Л. О., Хаба А. П., Назаренко А. П. Визначення потенційних напрямків формування власного «зеленого» бренду України

Мета статті полягає в дослідженні напрямків, які мають першочергове значення при переході країни на екологоорієнтований розвиток, а також у визначенні на цій основі готовності України до формування та розвитку власного «зеленого» бренду. Відповідно до встановленої мети основними напрямками, за якими проводилося дослідження, були екологізація та сталий розвиток, органічне сільське господарство та відновлювальна енергетика. У результаті дослідження було визначено позиції України за Sustainable Development Goals Index. Згідно з ним Україна досить вдало поєднує економічний розвиток, соціальну інтеграцію й екологічну стійкість. Значення її індексу знаходиться на рівні з новими індустріальними країнами та навіть деякими економічно розвинутими. Позиції України за Environmental Performance Index є гіршими та показують відставання від передових країн світу. Крім того, встановлено, що Україна неефективно використовує сільськогосподарські землі, оскільки наявний високий рівень розораності, а під органічне виробництво зайнято тільки 1,1%. Крім того, незважаючи на те, що Україна є другим після Китаю експортером органічної продукції до ЄС, недостатня увага приділяється ринкам Азії та Африки. Визначено, що відновлювальна енергетика в Україні знаходиться на стадії зародження, причиною чого є, у тому числі, і недофінансування цього напрямку. Найбільш розвиненими джерелами відновлювальної енергії в Україні на даний час є гідроенергетика та сонячна енергія. Додатково у статті виокремлено слабкі сторони, які створюють перепони до екологічності та сталого розвитку та мають бути нівельовані для формування «зеленого» бренду України.

Ключові слова: «зелений» бренд, екологічність, сталий розвиток, органічне сільське господарство, відновлювальна енергетика.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-21-30>

Рис.: 3. **Табл.:** 4. **Бібл.:** 29.

Сигида Любов Олексіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, Сумський державний університет (вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна)

E-mail: liubov.syh@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0319-8070>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1964875/liubov-syhyda/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=56074534600>

Хаба Анна Петрівна – аспірантка кафедри маркетингу, Сумський державний університет (вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна)

Назаренко Анастасія Павлівна – студентка, Сумський державний університет (вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна)

E-mail: anastasian123001@gmail.com

UDC 502.131.1+330.34(477)

JEL: Q13; R10

Syhyda L. O., Khaba A. P., Nazarenko A. P. Determining Potential Directions for Ukraine's Own Green Brand Formation

The article is aimed at studying the directions that are of paramount importance in the country's transition to ecologically oriented development, as well as determining on this basis Ukraine's readiness to form and develop its own «green» brand. In accordance with the set goal, the main directions to carry out the research were ecologization and sustainable development, organic agriculture and renewable energy. As a result of the research, Ukraine's position corresponding to the Sustainable Development Goals Index was determined. According to this, Ukraine successfully combines economic development, social integration and ecological sustainability. The value of the country's index is on par with new industrialized countries and even with some economically developed countries. Ukraine's position in accordance with the Environmental Performance Index is worse and shows a lag from the advanced countries of the world. Furthermore, it is determined that Ukraine inefficiently uses agricultural land, since there is a high level of plowing, and only 1.1% is occupied for organic production. Still, despite the fact that Ukraine is the second exporter of organic products to the EU after China, insufficient attention is paid to the markets of Asia and Africa. It is defined that renewable energy in Ukraine is at the stage of origin, the reason for which is, among other things, underfunding of this direction. The most developed sources of renewable energy in Ukraine are currently hydropower and solar energy. Additionally, the article highlights weaknesses that create obstacles to environmental friendliness and sustainable development and should be leveled when forming Ukraine's own green brand.

Keywords: green brand, environmental friendliness, sustainable development, organic agriculture, renewable energy.

Fig.: 3. **Tabl.:** 4. **Bibl.:** 29.

Syhyda Liubov O. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Marketing, Sumy State University (2 Rymkoho-Korsakova Str., Sumy, 40007, Ukraine)